

Ärende: VN/36135/2023

Utkast till regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 7 a § i hälso- och sjukvårdslagen, socialvårdslagen och 36 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård

Bakgrundsinformation om den som lämnar utlåtande

Organisation eller remissinstans

Annan organisation eller förening

En fråga till myndigheterna: vad heter det organ som behandlat utlåtandet, och vilket datum behandlades utlåtandet?

-

Remissinstansens utlåtande

Är förslaget om att föreskriva om principerna för tjänsteutbudet inom social- och hälsovården värt att understödja?

Nej

Motiveringar och ytterligare kommentarer om huruvida förslaget är värt att understödja.

Svenska hörsselförbundet tackar för möjligheten att lämna ett utlåtande rörande regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 7 a § i hälso- och sjukvårdslagen, socialvårdslagen och 36 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård.

Vi ser positivt på målet att göra beslutsfattandet kring serviceutbudet mer öppet. Att gå till ett öppet och transparent beslutsfattande om vilka social- och hälsovårdstjänster som ska erbjudas är i grunden positivt, liksom målen om jämlika tjänster och förebyggande insatser.

Samtidigt finns betydande brister som kräver korrigerande. Att tillämpa samma reglering och avgränsning av tjänsteutbudet inom både social- och hälsovården är problematiskt eftersom dessa

områden skiljer sig åt i karaktär. Inom hälso- och sjukvården finns etablerade strukturer och forskningsmiljöer som gör det möjligt att bedöma effekter, medan motsvarande förutsättningar saknas inom socialvården. Effekterna av socialvårdens tjänster är dessutom mer långsiktiga och svårare att mäta, vilket gör prioritering och kostnadsbedömning betydligt mer komplex. Det finns en risk att principer från hälso- och sjukvården överförs till socialvården utan hänsyn till dess särdrag och utan stöd av best practices som kan vägleda arbetet.

Svenska hörsselförbundet instämmer i Kuuloliittos synpunkt att hörselrehabilitering och annan rehabilitering för personer med funktionsnedsättning ofta är livslång och därför bör erkännas tydligare i lagförslaget. Rehabilitering nämns, men behandlas ytligt och riskerar att tolkas som tidsbegränsade vårdperioder. Detta är särskilt problematiskt för livslånga insatser som hörselrehabilitering, där nyttan ackumuleras över tid och inte kan mätas med kortsiktiga kostnadsindikatorer. Vi föreslår att motiveringarna kompletteras med en skrivning som betonar kontinuitet, långsiktighet och ackumulerad verkningsfullhet, så att livslånga insatser som hörselrehabilitering inte reduceras till episodiska behandlingar utan erkänns som en förutsättning för delaktighet och självständighet genom hela livet.

Ger propositionsutkastet en tillräcklig och korrekt bild av lagförslagets ekonomiska konsekvenser (avsnitt 4.2)? Ni kan motivera er synpunkt nedan.

Utkastet betonar behovet av att reglera effektivitet och kostnadseffektivitet, men dessa principer riskerar att dominera på bekostnad av andra värden. Diskussionen om de ekonomiska konsekvenserna ger intrycket att förslaget främst syftar till besparingar, vilket kan leda till försämrade tjänster, särskilt för personer med funktionsnedsättning. Detta är särskilt bekymmersamt för livslånga rehabiliteringsinsatser, där nyttan är långsiktig och inte kan bedömas med kortsiktiga ekonomiska mått.

Ger propositionsutkastet en tillräcklig och korrekt bild av lagförslagets övriga konsekvenser (avsnitt 4.2)? Ni kan motivera er synpunkt nedan.

Det är en tydlig brist att förslaget inte analyserar tillräckligt hur förändringarna påverkar tillgången till tjänster inom social- och hälsovård på svenska. Jämlikhet är en av de grundläggande principerna i lagförslaget, och det saknas en grundlig bedömning av förslagets språkliga konsekvenser. Förslaget öppnar för att vissa tjänster i framtiden kan flyttas utanför den offentliga vårdens ansvar och i stället överlåtas till privata aktörer. Detta riskerar att leda till att det inte finns tillräckligt med svenskspråkiga tjänsteproducenter eller att krav på språkkunskaper inte upprätthålls, vilket skulle ytterligare försvaga den språkliga jämlikheten mellan finsk- och svenskspråkiga invånare. Att inte analysera språkliga konsekvenser står i direkt konflikt med lagförslagets egna principer om jämlikhet.

Har lagförslagen några sådana konsekvenser som ännu inte har beaktats i propositionsutkastet, och i så fall vilka?

Se tidigare svar.

Era kommentarer om paragrafen och specialmotiveringen: 7 a § i hälso- och sjukvårdslagen

-

Era kommentarer om paragrafen och specialmotiveringen: 30 a § i socialvårdslagen

-

Era kommentarer om paragrafen och specialmotiveringen: 36 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård

-

Medför tillämpningen av principerna för tjänsteutbudet inom social- och hälsovården enligt propositionsutkastet några utmaningar? Om ja, vilka slags utmaningar och hur anser ni att de kan lösas?

-

Övriga synpunkter eller förslag till preciseringar?

-

Nilsson Maija
Svenska hörsselförbundet rf